

DE LINKERHAND

Als je je sleutelbeen breekt van de arm waaraan je hand zit waar je mee schrijft, dan heb je een probleem. Even geen skateboarden, ballet of de Tour rijden. Voor een instrumentalist is het een ramp, een drama, als hand of handen het niet meer doen.

Ik heb mij gestort op piano-uitvoeringen voor de linkerhand.

En dat leverde véél op. Stoelriemen vast!

Cd klassiek

Oeuvres pour la main gauche.

Volume 1 t/m 6. Maxime Zecchini.

Wat een mooie serie heb ik me daar op de kop getikt. Alles gespeeld met *la main gauche*, de linkerhand door pianist Maxime Zecchini (spreek uit Džekkienie, met een zachte d). Werken van maar liefst dertig componisten. Ik kies wat opvallende zaken uit de zes cd's.

Cd 1. Maurice Ravel componeerde een donker stuk voor de linkerhand voor de Oostenrijkse pianist Paul Wittgenstein. Mét symfonieorkest. Wittgenstein verloor tijdens de Eerste Wereldoorlog zijn rechterarm. Geamputeerd in een veldhospitaal. Tik op google 'Paul Wittgenstein plays Ravel' dan zie je op YouTube hoe hij aan de piano zit en hoe zijn rechterhand niet weet wat de linkerhand doet*: *The man with the golden left arm*. De orkestversie van Ravel is door Zecchini bewerkt voor piano solo, waarbij hij ook de solopartijen van verschillende instrumenten uit het orkest laat horen.

Componist en pianist Aleksandr Skrjabin was korte tijd geblesseerd aan zijn rechterhand en componeerde zelf een stuk

voor links. Hij kreeg als bijnaam 'de linkshandige Chopin'.

Brahms bewerkte een vioolpartita van Bach zo dat de pianist 'voelt' wat een violist met de linkerhand voelt. De rechterhand hanteert de strijkstok.

Cd 2. Componist Felix Blumenfeld. Tik maar in 'Felix Blumenfeld opus 36 - David Caldine'.

Dan zie je met een camera van boven hoe de pianist 'm dat flikt. Ik zou van z'n leven niet horen dat er met één hand gespeeld wordt.

Béla Bartók schreef aan zijn moeder na het concert over zijn compositie "Het klonk of er 3 handen speelden". Maak ik je nieuwsgierig?

Zecchini speelt een eigen compositie op track 12.

Stoelriemen vast!

Cd 3. Franz Liszt bewerkte de Dood van Isolde uit de opera *Tristan und Isolde* van Richard Wagner voor twee handen. Op zich al een klus. En wat doet Wittgenstein? Hij bewerkt de bewerking van Liszt voor één hand, zijn linkerhand.

Op cd 4 staan drie concerten met symfonieorkest. Prokofjev, Britten en het donkere concert van Ravel. Je kunt nu mooi de orkestversie van Ravel vergelijken met *piano seul* op cd 1.

Cd 5. Louter en alleen de linkerhand met liefde, dromerijen, melancholie en een walsje. Acht componisten.

Cd 6. Componist Geza Zichy verloor zijn rechterarm bij de jacht op zijn 14de jaar.

Hij wilde *coûte que coûte** concertpianist worden en maakte een eigen methode om met de linkerhand te spelen.

Cd klassiek

Masterpieces for Piano Left Hand (II).

Tot slot nog drie componisten. Bohuslav Martinu droeg een werk op aan pianist Otakar Hollmann, die tijdens de Eerste Wereldoorlog gewond raakte aan zijn rechterarm.

Otakar vroeg Leos Janáček om een werk voor de linkerhand te componeren.

Janáček reageerde: "Mijn lieve jongen, waarom zou je met één hand willen spelen? Het is toch ook moeilijk om te dansen als je maar één been hebt?!" Louis van Dijk zei ooit het tegenovergestelde: "Als je op de 5/4 maat danst hou je één been over." De 5/4 hoor je in het stuk *Take Five*. Try this at home!

Tot slot een van mijn lievelingscomponisten: Richard Strauss. Titel: *Parergon*. Met symfonieorkest.

Een stukje jazz?

Er zijn bij mijn weten in de jazz geen stukken voor de linkerhand gecomponeerd. Maar er is wel een aardige anekdote over rechts en links. Art Tatum was een weergaloze technische pianist. De grote meester Oscar Peterson zou ooit gezegd hebben dat hij figuurlijk (dus niet echt) zijn linkerhand zou geven als hij met zijn rechterhand kon wat Art Tatum met zijn linkerhand kon. Volg je me nog? Zoek maar eens iets op van Art Tatum.

Cd Jazz

Milestones of a Jazz Legend / Fats Waller 1922-1942.

Een stevige serie van 10 cd's. Maar dan ken je (bijna) alle facetten van deze

Fats Waller

veelzijdige pianist. Fats Waller had een lekkere linkerhand. Kijk maar eens op YouTube bij 'Fats Waller-Ain't misbehavin'. Wat een showman.

Pianist en componist Oscar Levant noemde Fats Waller "the black Horowitz".

Vladimir Horowitz was een geweldige klassieke pianist. Er hangt een mooie foto van hem met een wapperend wit zakdoekje in het Concertgebouw.

Post

Juf Frédérique (groep 3) van De Horizon in Hoogland. Dank voor de mail. Jullie

krijgen het boekje met cd van *Fred en de Gouden Harp* en mijn cd waarop alle instrumenten te horen zijn in het symfonieorkest en de bigband.

Mailen naar: edwinrutten@edwinrutten.nl.

Iedere mailer krijgt de intussen felbegeerde KKZ konde.*

Nou dág!
Edwin Rutten

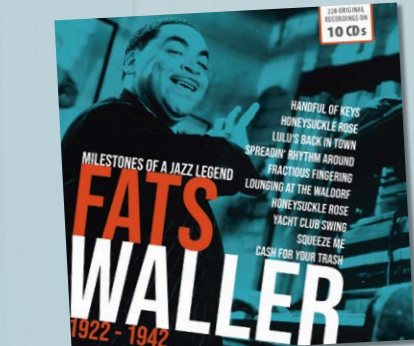
PS. Dat is een spreekwoord. Wat betekent het? "Maer als ghy aelmoesse doet, soo en laet uwe slincke [handt] niet weten, wat uwe rechte doet." Beste antwoord stuur ik een cd'tje.
PPS. Koste wat het kost, met alle geweld.
PS. "Zeg Edwin, beantwoord je altijd elke mail?" Jazeker wel!

DIVERSE COMPOSITEN
MASTERPIECES FOR PIANO LEFT HAND (II)
DIVERSE UITVOERENDEN
PRAGA 3149028072228 (SACD)
VKZ.NL/20547 € 18,99

DIVERSE COMPOSITEN
OEUVRES POUR LA MAIN GAUCHE
MAXIME ZECCHINI
AD VITAM 3760109130318
VKZ.NL/20548 € 22,99

FATS WALLER
MILESTONES OF A JAZZ LEGEND
DOCUMENTS 4053796005502 (10CD)
VKZ.NL/20546 € 24,99